Dosarul nr. 2p/s-365/2025
Cererea nr. 2-25081960-12-2p/s-10062025

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

12 noiembrie 2025 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău (sediul Centru)
Instanţa compusă din
Preşedinte de şedinţă, judecător Georgeta Grozav
Grefier Ana Ciobanu

Cu participarea:
Petiționara – *****, b/i ***** din 10 februarie 2023,
R/petiţionarei– avocat Purcel Sergiu, mandat nr.*****din 08 aprilie 2025,
Persoana interesată – *****, b/i***** din 30 martie 2023,
R/persoanei interesate – avocat Cortac Nicolae, mandat nr. *****din 27 octombrie 2025,
Persoana interesată – *****, b/i *****din 12 martie 2024,

examinînd în şedinţă de judecată publică cererea (suplimentară) înaintată de ***** privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară - tutela, persoane interesate *****, *****, Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica şi Direcția Asistență Socială Botanica, mun. Chişinău,

c o n s t a t ă:

La 06 iunie 2025 petiţionara ***** a înaintat cerere de chemare în judecată privind instituirea măsurii de ocrotire judiciare sub formă de tutelă în privința lui *****, persoane interesate *****, Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica şi Direcția Asistență Socială Botanica, mun. Chişinău.

În motivarea cererii, petiționara a invocat că, *****, a.n. *****, de la naştere suferă de maladie psihică cronică „*****”. Fiind minor, împreună cu soțul au avut grijă de ***** şi au acționat în calitate reprezentanți legali ai acestuia. Cu toate acestea, în curând, ***** va împlini vârsta majoratului, iar în consecință a apărut necesitatea de instituire a măsurii de ocrotire judiciară. De asemenea, pentru a stabili care este starea de sănătate a lui *****, la data de 05 martie 2025 a fost întocmit Raportul de expertiză extrajudiciară nr. 202535A0219. Conform acestui raport de expertiză, experții au ajuns la următoarea concluzie: „1) Expertizatul ***** suferă de maladie cronică: F 84.0 „*****”, manifestînd structura psihică rudimentară, gîndirea stereotipă, disociată, alogică, vagă, lipsa unui contact verbal și afectiv cu un volum de cunoștință extrem de redus, manifestări emoționale nediferențiate, practic absente, comportament infantil, instabil, lipsit de gestionare emoțională adecvată. 2) Expertizatul ***** ca urmare a maladiei psihice cronice nu poate conştientiza acțiunile sale, nu este apt de a exprima deliberat voința sa în aprobarea decizională, conform stării psihice necesită supraveghere și îngrijire permanentă, este strict necesar reprezentarea persoanei la încheierea actelor juridice atît patrimoniale, cît și cu caracter personal, el avînd discernămîntul psihic abolit în totalitate. 3) Reieşind din starea psihică ***** nu poate participa în ședința de judecată la momentul actual. 4) Avînd în vedere stadiul dezvoltării științei, este puțin probabil ca starea cet. ***** se va îmbunătăți, maladia psihică cronică de care suferă sus-numitul este o boală ireversibil, pronosticul pe termen lung în vederea unei ameliorări semnificative sau însănătoșiri este mai mult decît rezervat”.

***** a invocat că, având în vedere starea de sănătate precară și incapacitatea de a se administra, consideră că instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub forma tutelei este esențială pentru protejarea intereselor personale și patrimoniale ale lui *****. Astfel, toată viața a locuit împreună cu ea şi soțul său *****. Ambii părinți au avut grijă de ***** atît din punct de vedere fizic, cît şi financiar. În prezent locuiește separat de soț, iar calitatea de tutore o îndeplineşte dânsa, care îndeplinește și funcția de asistent social al lui *****. ***** nu este căsătorit, nu are copii, iar familia sa este compusă din trei membri - el şi părinții săi ***** şi *****. ***** nu deține în proprietate nici un bun şi nici careva mijloace financiare.

Petiționara ***** a solicitat admiterea cererii, instituirea măsurii de ocrotire judiciare sub formă de tutelă în privința lui ***** pe o perioadă de 10 ani, desemnarea sa în calitate de tutore asupra fiului său *****.

În ședința de judecată, avocatul Purcel Sergiu în interesele petiționarei ***** a înaintat o cerere suplimentară, prin care a solicitat admiterea cererii, instituirea măsurii de ocrotire judiciare sub formă de tutelă în privința lui ***** pe o perioadă de 10 ani, desemnarea lui ***** în calitate de tutore asupra fiului său ***** și desemnarea lui

***** în calitate de tutore suplimentar asupra fiului său ***** (f.d. 35). În susținerea cererii a indicat că, având în vedere faptul că ***** necesită îngrijire permanentă, iar în viață pot apărea cazuri excepționale, când mama acestuia va fi în imposibilitate să fie alături de el, se impune necesitatea numirii unui tutore suplimentar/de rezervă care să poată interveni și să aibă grijă în continuare de *****.

Petiționara ***** în ședința de judecată a solicitat admiterea cererii suplimentare, instituirea măsurii de ocrotire judiciare sub formă de tutelă în privința lui ***** pe o perioadă de 10 ani, desemnarea sa în calitate de tutore asupra fiului său ***** și desemnarea lui ***** în calitate de tutore suplimentar asupra fiului său *****.

În ședința de judecată, avocatul Cortac Nicolae în interesele lui ***** și persoana interesată ***** au susținut cererea înaintată și au solicitat admiterea acesteia integral, în sensul formulat.

Persoanele interesate Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica şi Direcția Asistență Socială Botanica, mun. Chişinău, fiind înștiințate legal despre data, ora și locul desfășurării ședințelor de judecată (f.d. 25, 33-34), nu s-au prezentat, nu au comunicat instanței motivele absenței lor și nici nu și-au expus poziția pe marginea cererii înaintată de *****.

Potrivit art. 206 alin. (5) CPC, neprezentarea în şedinţă de judecată a reprezentantului sau a unui alt participant la proces nu împiedică examinarea cauzei. La solicitarea întemeiată a participantului la proces, instanţa poate amîna o singură dată judecarea cauzei în legătură cu neprezentarea motivată a reprezentantului acestuia.

Instanța de judecată a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa persoanelor interesate Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica şi Direcția Asistență Socială Botanica, mun. Chişinău, deoarece acestea au cunoscut despre ședințele de judecată, fapt confirmat prin avizele de recepție anexat la materialele cauzei.

Audiind participanții la proces, examinând probele administrate pentru dovedirea celor invocate și raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează spața, instanța de judecată consideră necesar de a admite cererea (suplimentară) înaintată de **, reieșind din următoarele considerente.***

Conform art. 239 CPC, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărîrea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.

Conform art. 240 alin. (1) CPC, la deliberarea hotărîrii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

Din materialele cauzei se constată că, ***** s-a născut la *****, iar părinții acestuia sunt ***** și *****, fapt confirmat prin certificatul de naștere nr. *****(f.d. 10).

Potrivit certificatului seria/nr. ***** eliberat de Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, se atestă că, ***** este încadrat în grad de dizabilitate sever, cauza dizabilității fiind afecțiune congenitală sau din copilărie. Determinarea gradului de dizabilitate repetat a fost stabilit la 01 noiembrie 2019, cu valabilitatea acestuia până la 24 februarie 2026, fiind stabilit totodată și un program individual de reabilitare și incluziune socială (f.d. 11-12).

Conform contractului individual de muncă nr. 1377 din 01 august 2024 și acordului adițional nr. 29 din 02 ianuarie 2025, ***** a fost angajată în calitate de asistent personal, Serviciul social ,,Asistență personală" cu specializare înaltă din cadrul Agenției pentru Gestionarea Serviciilor Sociale cu Specializare Înaltă (f.d. 17-18).

Potrivit fișei medicale a bolnavului de ambulator nr. 7207, se conchide că, ***** este diagnosticat cu ,,*****" și nu prezintă modificări în starea psihică (f.d. 37-41).

Conform raportului de expertiză extrajudiciară nr. 202535A0219 din 05 martie 2025, se atestă că:,,1) Expertizatul ***** suferă de maladie cronică: F 84.0 ,,*****", manifestînd structura psihică rudimentară, gîndirea stereotipă, disociată, alogică, vagă, lipsa unui contact verbal și afectiv cu un volum de cunoștință extrem de redus, manifestări emoționale nediferențiate, practic absente, comportament infantil, instabil, lipsit de gestionare emoțională adecvată. 2) Expertizatul ***** ca urmare a maladiei psihice cronice nu poate conştientiza acțiunile sale, nu este apt de a exprima deliberat voința sa în aprobarea decizională, conform stării psihice necesită supraveghere și îngrijire permanentă, este strict necesar reprezentarea persoanei la încheierea actelor juridice atît patrimoniale, cît și cu caracter personal, el avînd discernămîntul psihic abolit în totalitate. 3) Reieşind din starea psihică ***** nu poate participa în ședința de judecată la momentul actual. 4) Avînd în vedere stadiul dezvoltării științei, este puțin probabil ca starea cet. ***** se va îmbunătăți, maladia psihică cronică de care suferă sus-numitul este o boală ireversibil, pronosticul pe termen lung în vederea unei ameliorări semnificative sau însănătoșiri este mai mult decît rezervat" (f.d. 13-16).

Conform art. 32 alin. (1) Cod Civil în condiţiile prezentului cod, în privința persoanei fizice care, în urma unei boli mintale ori a unei deficienţe fizice, mintale sau psihologice, nu poate, în mod deplin, conştientiza acţiunile sale ori exprima voinţa poate fi instituită, prin hotărîre judecătorească, măsura de ocrotire judiciară sub forma curatelei, a ocrotirii provizorii sau a tutelei.

În conformitate cu art. 92 Cod Civil, (1) Măsura de ocrotire judiciară poate fi instituită de către instanţa de judecată doar în cazul în care aceasta este necesară şi dacă

persoana nu este ocrotită suficient prin aplicarea dispoziţiilor legale privind obligaţia de întreţinere a soţului şi a rudelor, privind regimul bunurilor comune ale soţilor, privind asistenţa la luarea deciziei sau prin mandatul de ocrotire în viitor a persoanei respective.

(2) Măsura de ocrotire judiciară trebuie să fie individualizată şi proporţională gradului în care, în urma unei boli mintale sau deficienţe fizice, mintale sau psihologice, persoana nu îşi poate conştientiza acţiunile ori exprima voinţa.

Potrivit art. 93 alin. (2) Cod Civil, cererea privind instituirea măsurii de ocrotire judiciare poate fi depusă şi în privinţa unui minor care nu are capacitate deplină de exerciţiu, dar care a împlinit vîrsta de 17 ani. În acest caz, măsura de ocrotire judiciară se va considera instituită doar din data la care persoana devine majoră.

Conform art. 94 alin. (1) lit. lit. a) și d) Cod Civil, cererea de instituire a măsurii de ocrotire judiciare poate fi depusă de către persoana fizică în privinţa căreia se cere instituirea măsurii de ocrotire judiciare; ruda sau afinul persoanei indicate la lit.a).

Instanța de judecată conchide că, petiționara la depunerea cererii privind instituirea tutelei în privința fiului ***** a anexat raportul de expertiză extrajudiciară nr. 202535A0219 din 05 martie 2025, prin care s-a stabilit că ***** suferă de maladie cronică: F 84.0 „*****”, manifestînd structura psihică rudimentară, gîndirea stereotipă, disociată, alogică, vagă, lipsa unui contact verbal și afectiv cu un volum de cunoștință extrem de redus, manifestări emoționale nediferențiate, practic absente, comportament infantil, instabil, lipsit de gestionare emoțională adecvată.

De asemenea, s-a indicat că, ***** ca urmare a maladiei psihice cronice nu poate conştientiza acțiunile sale, nu este apt de a exprima deliberat voința sa în aprobarea decizională, conform stării psihice necesită supraveghere și îngrijire permanentă, este strict necesar reprezentarea persoanei la încheierea actelor juridice atît patrimoniale, cît și cu caracter personal, el avînd discernămîntul psihic abolit în totalitate.

Potrivit art. 103 Cod Civil (1) Instanţa de judecată stabileşte termenul pentru care se instituie măsura de ocrotire judiciară sub forma curatelei sau tutelei, care poate fi de maximum 5 ani. (2) Prin derogare de la alin. (1), în cazul instituirii tutelei, instanța de judecată, în baza raportului de expertiză psihiatrică care confirmă că, avînd în vedere stadiul dezvoltării științei, nu există semne vădite că starea persoanei se va îmbunătăți, poate stabili, prin hotărîre motivată, un termen de pînă la 10 ani.

Prin urmare, instanța consideră întemeiată solicitarea petiționarei privind instituirea tutelei în privința fiului său *****, or, din actele prezentate la dosar cît și în ședința de judecată cu prezența fizică a persoanei *****, s-a stabilit cu certitudine că ***** ca urmare a maladiei psihice cronice nu poate conștientiza acțiunile sale, nu este apt de a exprima deliberat voința sa în aprobarea decizională, conform stării psihice necesită supraveghere și îngrijire permanentă, este strict necesar reprezentarea persoanei la

încheierea actelor juridice atît patrimoniale, cît și cu caracter personal, el avînd discernămîntul psihic abolit în totalitate.

De asemenea, prin raportul de expertiză extrajudiciară nr. 202535A0219 din 05 martie 2025, s-a constatat că: ,,având în vedere stadiul dezvoltării științei, este puțin probabil ca starea cet. ***** se va îmbunătăți, maladia psihică cronică de care suferă susnumitul este o boală ireversibil, pronosticul pe termen lung în vederea unei ameliorări semnificative sau însănătoșiri este mai mult decît rezervat".

Ținînd cont de starea sănătății persoanei fizice, documentele anexate și de raportul de expertiză extrajudiciară, se atestă că ***** suferă de maladie cronică: F 84.0 ,,*****" și necesită supraveghere și îngrijire permanentă, este strict necesar reprezentarea sa la încheierea actelor juridice atît patrimoniale, cît și cu caracter personal.

Astfel că petiționara este mama persoanei fizice, adică una dintre cele mai apropiate rude și este persoana care are grijă permanentă de acesta, care acordă ajutorul, asistența, monitorizarea și supravegherea atât emoțională, fizică și financiară, din ce motiv se constată că petiționara este cea mai bună opțiune pentru a fi desemnată în calitate de tutore pentru persoana ce necesită ocrotire.

Potrivit art. 112 alin. alin. (1), (2), (4), (5) și (6) Cod Civil, (1) Instanţa de judecată poate, dacă consideră necesar şi sub rezerva împuternicirilor consiliului de familie, dacă acesta există, să desemneze un curator supleant sau, după caz, un tutore supleant. (2) Dacă curatorul sau tutorele este părinte sau rudă a persoanei ocrotite pe o linie colaterală, curatorul supleant sau, după caz, tutorele supleant se desemnează, după posibilitate, din cealaltă linie colaterală.

(4) Curatorul supleant sau, după caz, tutorele supleant supraveghează actele juridice încheiate de curator sau, după caz, de tutore în vederea exercitării măsurii de ocrotire şi informează fără întîrziere autoritatea tutelară dacă se constată încălcări în exercitarea acesteia. În caz contrar, el va fi obligat să repare prejudiciul cauzat persoanei ocrotite. (5) Curatorul supleant sau, după caz, tutorele supleant asistă sau, după caz, reprezintă persoana ocrotită dacă interesele ei contravin intereselor curatorului sau, după caz, tutorelui ori dacă curatorul sau tutorele nu pot să o asiste sau să o reprezinte din cauza limitei împuternicirilor lor.

(6) Calitatea de curator supleant şi de tutore supleant încetează în momentul încetării calităţii de curator şi, respectiv, de tutore. Curatorul supleant şi tutorele supleant sînt obligaţi să ceară substituirea curatorului sau, după caz, a tutorelui în caz de încetare a calităţii acestuia. În caz contrar, el va fi obligat să repare prejudiciul cauzat persoanei ocrotite.

Prin urmare, instanța de judecată constată întemeiată solicitarea petiționarei ***** privind desemnarea lui ***** în calitate de tutore supleant, or, ***** este tatăl lui ***** și și-a exprimat acordul de a fi desemnat în calitate de tutore supleant.

Mai mult ca atît în ședința de judecată fiind prezentă persoana fizică *****, acesta manifesta un comportament de liniște, încredere și siguranță lângă mama sa ***** și tatăl său *****.

Conform art. 121 CPC, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului, iar art. 122 prevede că, circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.

Potrivit art. 130 alin. (1) CPC, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Instanța de judecată reiterează că Curtea Europeană în jurisprudența sa a subliniat că este necesar un control strict asupra măsurilor cu un impact negativ asupra autonomiei individuale a unei persoane și că luarea în considerare a măsurilor alternative la lipsirea de capacitate juridică este un factor de care se ține cont atunci când se analizează proporționalitatea unor astfel de măsuri.

De asemenea, Curtea Europeană a reținut că limitarea capacității juridice trebuie să fie aplicată de către autoritățile naționale doar într-o ultimă instanță, atunci când au considerat, după o evaluare atentă, că orice alte măsuri alternative mai puțin restrictive nu au fost eficiente.

În contextul celor menționate, Curtea a subliniat că instituția tutelei în sine nu este neconstituțională, însă pentru a fi conformă prevederilor Constituției, urmează a fi interpretată în sensul în care declararea incapacității de exercițiu vizează doar persoanele cărora le lipsește în totalitate discernământul în privința cărora aplicarea altor măsuri de protecție mai puțin restrictive se dovedește a fi ineficientă. De asemenea, Curtea a constatat că instituția tutelei potrivit actualelor reglementări, privează persoana în totalitate de dreptul de a întreprinde în nume propriu orice acțiune minoră care ar viza-o, inclusiv de dreptul de a se adresa în instanța de judecată.

Potrivit Convenţiei ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilităţi, statele trebuie să asigure un acces efectiv la actul de justiţie pentru persoanele cu dizabilităţi, în condiţii de egalitate cu ceilalţi, inclusiv prin asigurarea de ajustări de ordin procedural şi

adecvate vârstei, pentru a le facilita un rol activ ca participanţi direcţi şi indirecţi, inclusiv ca martori, în toate procedurile legale, inclusiv etapele de investigaţie şi alte etape preliminare.

Prin urmare, instanța de judecată constată, că pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanei fizice *****, este necesară instituirea unei măsuri de ocrotire judiciară și desemnarea unui tutore și unui tutore supleant. Având în vedere că ***** și ***** sunt părinții lui *****, care au dorința și posibilitatea de a avea grijă de el, instanța de judecată consideră oportun de a-o desemna pe ***** în calitate de tutore și pe ***** în calitate de tutore supleant al persoanei fizice *****, pe un termen de 10 ani.

Potrivit art. 308^{11} alin. (2) din Codul de procedură civilă, la instituirea măsurii de ocrotire judiciare, instanţa de judecată, obligatoriu, se pronunţă cu privire la privarea dreptului la vot stabilit de Codul electoral. Persoana este privată de dreptul la vot dacă nu întruneşte unul sau mai multe din următoarele criterii: a) persoana înţelege informaţiile relevante pentru decizia pe care trebuie să o ia; b) persoana apreciază implicaţiile acestor informaţii pentru propria ei situaţie; c) persoana are capacitatea de a compara opţiunile disponibile; d) persoana poate alege opţiunea dorită.

Prin urmare, având în vedere că ***** suferă de maladie cronică: F 84.0 „*****”, manifestînd structura psihică rudimentară, gîndirea stereotipă, disociată, alogică, vagă, lipsa unui contact verbal și afectiv cu un volum de cunoștință extrem de redus, manifestări emoționale nediferențiate, practic absente, comportament infantil, instabil, lipsit de gestionare emoțională adecvată, nu poate conştientiza acțiunile sale, nu este apt de a exprima deliberat voința sa în aprobarea decizională, instanța de judecată consideră necesar de a-l priva pe ***** de dreptul la vot.

În conformitate cu art. 26, 94, 236-241, 357 Cod de procedură civilă, instanţa de judecată

H O T Ă R Ă Ş T E:

Se admite cererea (suplimentară) înaintată de ***** privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară - tutela, persoane interesate *****, *****, Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica şi Direcția Asistență Socială Botanica, mun. Chişinău.

Se instituie tutela asupra persoanei *****, c/p ***** născut la *****, pe un termen de 10 ani (zece ani), cu privarea dreptului la vot.

Se desemnează în calitate de *Tutore* asupra persoanei *****, c/p ***** născut la *****, – mama *****, c/p *****, născută la ***** cu domiciliul în mun. Chişinău, șos*****

Se desemnează în calitate de *Tutore supleant* asupra persoanei *****, c/p ***** născut la *****, – tata *****, c/p ***** născut la *****, cu domiciliul în mun. Chişinău, *****.

Hotărîrea cu drept de apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la pronunţarea dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Centru).

Preşedintele şedinţei,
judecător Georgeta Grozav